

Píning

Tíðindi frá læknafrundi í Athen um píning

Amnesty International er ein alheimsfelagsskapur, hvørs endamál fyrst og fremst er at hjálpa fangum, sum eru settir fastir orsakað av politiskari áskoðan, trúgv ella rasu, treytað av at teir ongantið hava framt ella elvt til valdsgerðir.

Samvitskufangar

Hesir fangar verða róptir samvitskufangar. Upplýsingarnar um fangarnar koma frá høvuðsskrivstovuni í London, sum savnar upplýsingar um mongum londum. Mesta arbeiði hjá limum felagsskapsins er at senda áheitanir til myndugleikarnar í teimum londum, har samvitskufangar sita og at skriva til fangarnar sjálvar ella familjurnar.

Kanna viðurskiptini

Umboð fyrri Amnesty verða eisini send í ymsk lond at kanna fangaviðurskipti og at fylgja við rættarsekum. Ein táttur, sum felagsskapurin hevur

gjørt meiri burtur úr í seinastuni er at mótmæla tí píning (torturi), sum fer fram av fangum nógvastaðni.

Píning sum sjúka

Í hesum sambandi skipaði Amnesty International í vár fyrri einum læknafrundi í Athen. Luttakarar vóru úr Europa, Latinamerika og Norðuramerika. Evnið á fundinum var píning (tortur). Semja var um at uppfata píning og fylgjur eftir píning sum skaða ella sjúku, men sum sjáldsama sjúku orsakað av, at skaðin ella sjúkan við vilja verða framd á eitt menniskja av øðrum menniskjum. Í sær sjálvum ein ræðulig hugsan, bæði tá hugsað verður um sjálva píningina og langtíðarfylgjurnar. Eisini sæð út frá hvat annars verður gjørt fyrri at linna og doyva pinu.

Vánaligar umstøður

Tað varð heitt á myndugleikarnar kring heimin at

loyva læknum atgongd til fangatíppi fyrri at kanna típpini, umstøður fanganna og at viðgera sjúkar fangar.

Ofta er tað so, at samvitskufangar, sum verða blakaðir í fangatíppi, mugu sita uttan viðgerð, sjálvstá talan er um sjúkar fangar við álvarsligum sjúkum. Umframt eru fangatíppini ofta út av lagi vánalig, neyvan brúklilig til djórabeli, tíansheldur til menniskju.

Torført at prógva

Á hesum fundi vórðu umrøddar vissar kanningar,

sum eru gjerdar fyrri at ávísar og prógva at píning er farin fram.

Sum dømi kann verða nevnt, at kanningar verða gjerdar, um langtíðarfylgjur kunnu ávísast eftir falanga (tað er bukan undir iljunum). Líknandi kanningar verða gjerdar at vita, um fylgjur kunnu ávísast eftir píning við elektriskum streymi.

Forboði at luttaka

Í Tokyo varð í 1975 á fundi hjá Alheimslækna-felagnum gjørd ein samtykt, sum segði, at tað var forboðið læknum at lut-

taka í píning ella vanrøkt av fangum.

Fundurin í Athen tók hetta uppaftur og skrivaði vóru brøv til lækna í Chile, Suðurafrika, Sovjetsamveldinum og aðrastaðni, sum hava verið mistonktir fyrri at luttaka í fangapíning, oftast píning av sálarligum slagi.

Tað komu fram dømir, har lækna, sum høvdu viðgjørt samvitskufangar og forfylgdar persónar, sjálvir vóru horvnir ella settir fastir. Eisini vóru dømi um, at lækna, sum høvdu noktað at luttaka í sálarligari píning, vórðu forfylgdir og ákærdir.

Eisini verður hugsað um flóttarfolk

Heitt varð á stjórnir kring heimin, at hjálpa fangum, sum hava verið píndir, so

at langtíðarfylgjurnar ikki gerast so svárar. Her varð eisini hugsað um flóttarfolk, sum eru pínd áðrenn tey eru flýdd. Tær langtíðarfylgjur, hugsað verður um, eru bæði av líkamligum og sálarligum slagi (sálarligar fylgjur t.d. svøvnloysi, tungsinni, ringar nervar o.a.m.).

Vit hildu, at rætt var at gera vart við hesi viðurskipti, tí píning fer fram nógvastaðni í heiminum, og vit her hava eisini skyldu at mótmæla slíkum.

Sum nevnt arbeiðir Amnesty International fyrri at fáa samvitskufangar friar og eisini fyrri, at píning ikki skal verða brúkt móti fangum. Um onkur hevur áhuga fyrri slíkum arbeiði ella bert vil stuðla felagsskapinum, so er adressan: Amnesty International, Føroya Deild, Postboks 23, Tórshavn.

Nobelfriðarlønin til pólskan kirkjumann

Tað verður hildið fyrri vist, at ársins Nobelfriðarløn

verður latin gitna pólska kirkjumanninum Stefan

Wyzinski, sum er hægstur í katólsku kirkjun í Pól-

landi og sum í mong ár hevur stríðst móti landsins stýri, tí at nóg frægar sændir ikki verða veittar landsins fólki, sum fyrri langt hin størsta partin eru katolikkar. Hin nú 76 ára gamli kardinalurin hevur ferð eftir ferð alment talað tí kommunistisku stjórnini í Warszawa beinleiðis imóti. Og hann hevur ikki einans fingið sjálvst kirkjufólkið við sær, men eisini onnur fólk í bý og á bygd.

Tað er eisini veruleiki, at pólska stjórnin í fleiri ferum hevur slakað í stríðnum við kirkjuna, og nú frættist, at stjórnin ikki ætlar at seta seg imóti, at Wyzinski fær Nobelheildurslønina. Tað er ein katólsk heimssamgonga, ið hevur skotið upp, at kardinalurin fær Nobel-fríðarlønina.

Óhøvisk orð

Moskvaibúgvar hava fingið eina ávaring um at ansa eftir tungum teirra, skrivar høvuðsstaðarpressan. Eftir hvat skrivað verður, so hava triggir mans fingið fimm daga fongsulsrevsing fyrri at hava nýtt óhøvisk orð, meðan kvinnur hava verið nærindis. Teir vórðu dømdir fyrri at vera »ótangar« og »fyrri at hava órogvæð almennan frið og ordan«.

Omman í fallskýggi

74 ára gamla Ardith Evitt frá Indiana í USA er blivin fallskýggjaútløypari, og hetta er nakað heldur óvanligt í einum tilikum aldri. Tað er ongantið hent fyrr, at nakar 74 ára gamal hevur gjørt sitt fyrsta útløp.

Á túrinum niður fylgdi Ardith við ommusinum Clyda Taylor. Tey bæði siggjast á tí einu myndini.

Hin myndin visir Ardith beint eftir, at hon er lopin út úr flogfarinum.

